

Motion till riksdagen 2021/22:1790

av Robert Halef (KD)

Syrianska kyrkor och kloster i Turkiet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom Unesco ska verka för att de av Turkiet föreslagna och i Turkiet belägna syrisk-ortodoxa kulturhistoriska kyrkorna och klostren klassas som världsarv av Unesco, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Syriansk egendom i form av religiösa och kulturhistoriska byggnader i Turkiet är föreslagna/nominerade av turkiska staten till Unescos världsarvlista som värdefulla kulturhistoriska världsarv.

Syrianer har levt i Mellanöstern i över 4 000 år, är en av områdets äldsta folkgrupper och var bland de första som kristnades. Syrianernas språk, det syriska/aramaiska språket, talades av Jesus, och de syrianska kyrkorna med sina olika kristna trosinriktningar har bidragit till att kristendomen fortfarande finns kvar i Mellanöstern, arabiska och mongoliska samt islamistiska krafter till trots.

Idag finns det ungefär 3 000 syrianer i städerna Mardin, Midyat och i kringliggande byar i sydöstra delen av Turkiet. I området finns det ett hundratal syrisk-ortodoxa kyrkor och kloster och många är fortfarande i bruk. Eftersom syrianer inte har haft en egen stat på flera tusen år har kyrkor och kloster spelat en stor roll för folkgruppens överlevnad och fortlevnad i landet och utvecklingen av språket, religionen och kulturen.

Idag bor över 500 000 syrianer i Europa och ca 200 000 i Sverige. Folkgruppen har flytt till följd av diskriminering och förföljelse på grund sin kristna tro och etniska tillhörighet.

Det finns ett flertal betydande kloster och kyrkor som är bland världens äldsta, som fortfarande bedriver religiös verksamhet och som leds av egna biskopar, präster och munkar. Där undervisas på syriska/aramaiska, som är ett av världens äldsta skriftspråk. Präster, hemspråkslärare och diakoner utbildas och utövar sin kristna tro.

Dessa syrisk-ortodoxa kloster och kyrkor finns i sydöstra Turkiet nära gränsen till Syrien och tillhör kristenhetens äldsta områden. Exempelvis så finns klostret Mor Gabriel, som grundades år 397 e.Kr., i närheten av syrianernas högborg, staden Midyat. Zafaranklostret, Mor Hananyo, är beläget utanför staden Mardin och grundades år 493 e.Kr.

Följande kyrkor och kloster är föreslagna av Turkiet till Unescos världsarvlista. Klostret Mor Gabriel, klostret Deyrul Zafaran, klostret Mor Abai, klostret Mor Loozor, klostret Mor Yakup, kyrkan Yoldath Aloho, kyrkan Mor Sobo, kyrkan Mor Quryaqos och kyrkan Mor Azozoel.

Idag vallfärdar hundratusentals turister från hela världen till området för att besöka dessa kyrkor och kloster av unik, stor religiös och kulturhistorisk betydelse. Således behöver de beskyddas och bevaras av Unesco. Det är endast genom en klassificering genom Unesco som viktiga kulturhistoriska byggnader som dessa kommer att kunna bevaras och överleva i regionen. Bevarandet av dessa byggnader bör därför stödjas av Sveriges riksdag och regering och den svenska representation i Unesco. Sverige bör genom Unesco verka för att få dessa byggnader på Unescos världsarvslista, särskilt då de är så viktiga symboler för kristendomen i världen, är bärare av tusenårig historia, samt har en arkitektur som är unik och har stor historisk betydelse. Därför bör dessa byggnader bevaras och skyddas av Unesco.

Robert Halef (KD)